

A tervezett Kiskinizsi kavicsbánya projekthez készített Natura 2000 hatásbecslés

HUBN10007, A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgyel
különleges madárvédelmi terület (SPA)

1. Azonosító adatok

1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége

1.2. A felmérésben részt vevő személyek, szervezetek neve, címe, elérhetősége, szakmai referenciáinak leírása

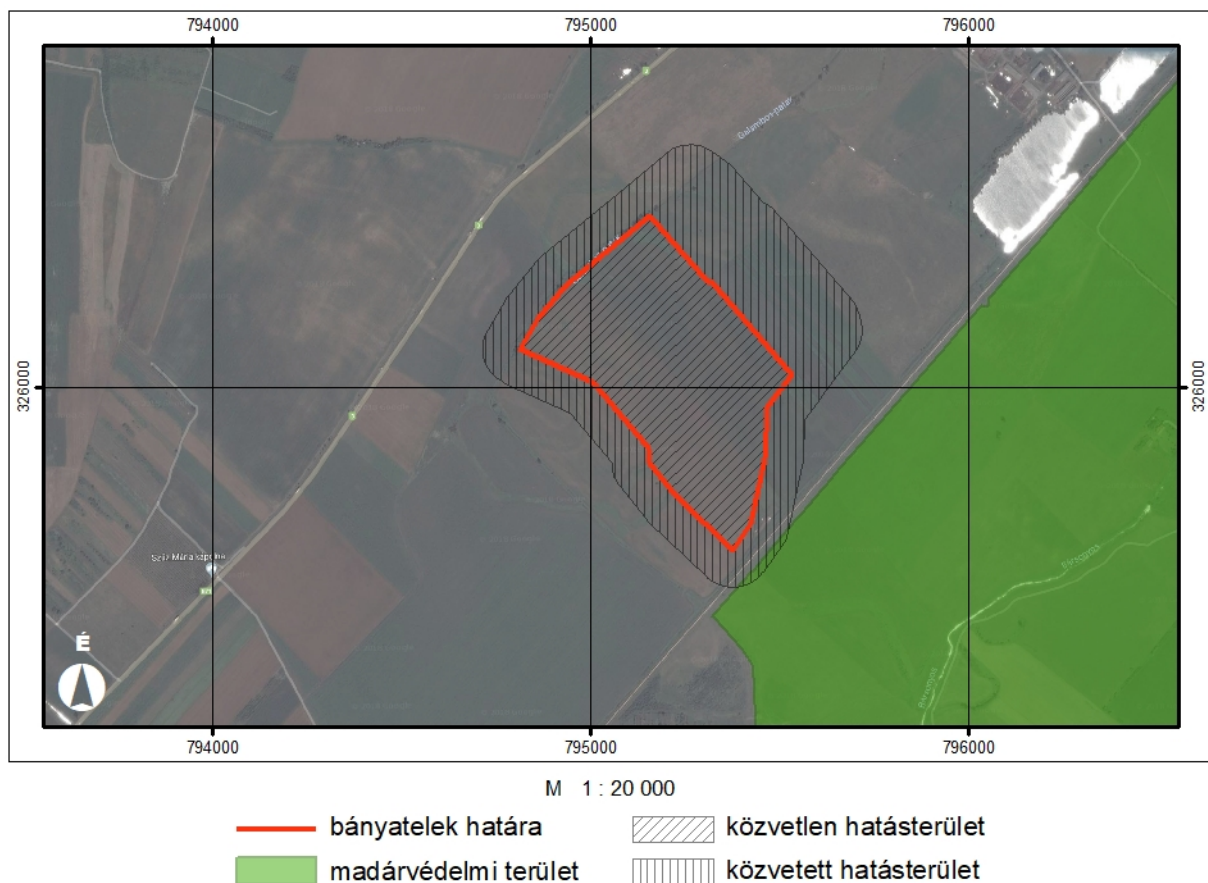
Természetvédelmi szakértő: Ilonczai Zoltán

Szakértői engedély száma és minősítése: SZ-042/2013. SZTV-Élővilágvédelem

2. Az érintett Natura 2000 terület

2.1. A Natura 2000 terület neve és kódja, amelyre a terv vagy a beruházás várhatóan hatással van

A terület neve és státusza: HUBN10007 „A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel” különleges madárvédelmi terület (SPA). Területe: 114 536,75 ha

1. térkép: A Natura 2000 terület és a tervezett bánya hatásterületének elhelyezkedése.

A Natura 2000 területek céljait, szerepét a <http://natura2000.eea.europa.eu> honlapon leírtak kivonatos és a jelenleg vizsgált beruházással releváns szempontjain keresztül mutatjuk be.

Általános célkitűzések: A kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura

2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot és a kedvező természetvédelmi állapottal összhangban lévő gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok: A területen található fekete gólya (*Ciconia nigra*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), békászó sas (*Aquila pomarina*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), szirti sas (*Aquila chrysaetos*), haris (*Crex crex*), uráli bagoly (*Strix uralensis*), hamvas küllő (*Picus canus*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) és közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*) állományok megőrzése, illetve növelése.

További célok és végrehajtandó intézkedések, hogy az erdei élőhelyek minél természetesebb állapotban megőrizték, illetve az erdőgazdálkodást a folyamatos erdőborítást biztosító hasznosítás irányába fejlesszék, amely a jelölő fajok számára kedvezőbb életteret biztosít. Külön megfogalmazott cél, a haris (*Crex crex*) költését biztosító gyepterületek kiterjedésének növelése, hariskímélő kaszálási technikák alkalmazása. A jelenlegi beruházás tervezésénél is fontos szempontok, hogy a Natura 2000 területen előforduló időszakos vízállásokat meg kell tartani. Törekedni kell a fák, facsoportok kíméletére a ragadozó madarak fészkelésének elősegítése érdekében. A területen lévő középfeszültségű vezetékek és oszlopok madárvédelmi eszközökkel kell felszerelni. A prioritás fajok esetében a fészkelő helyek háborítatlanságát biztosítani kell a költési időszakban. Minden prioritás faj esetében monitorozással nyomon kell követni az állományok változását.

2.2. Azoknak a közösségi jelentőségű fajoknak a felsorolása, amelyeknek valamely állományára vagy természetvédelmi helyzetére a Natura 2000 területen hatással lehet a beruházás.

HUBN10007, A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel különleges madárvédelmi terület jelölő fajai.

1. táblázat: Jelölő fajok

Magyar név	Tudományos név	Állomány		Kritérium
		minimum	maximum	
csörgő réce	<i>Anas crecca</i>			D
tőkésréce	<i>Anas platyrhynchos</i>			C
böjti réce	<i>Anas querquedula</i>	50	50	C
nagy lilik	<i>Anser albifrons</i>			D
nyári lúd	<i>Anser anser</i>			D
vetési lúd	<i>Anser fabalis</i>			D
vörös gém	<i>Ardea purpurea</i>	1	2	D
barátréce	<i>Aythya ferina</i>			D
kontyos réce	<i>Aythya fuligula</i>			D
cigányréce	<i>Aythya nyroca</i>			D
bölömbika	<i>Botaurus stellaris</i>	2	3	D
kerceréce	<i>Bucephala clangula</i>			D
törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>	20	30	C
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	5	10	C
barna kánya	<i>Milvus migrans</i>	1	5	D
halászsas	<i>Pandion haliaetus</i>	1	5	C
daru	<i>Grus grus</i>	51	100	D
kis bukó	<i>Mergus albellus</i>			D
guvat	<i>Rallus aquaticus</i>	1	2	D
függőcinege	<i>Remiz pendulinus</i>	60	70	C
kis vöcsök	<i>Tachybaptus ruficollis</i>			D
régi cankó	<i>Tringa glareola</i>			C
hamvas rétihéja	<i>Circus pygargus</i>			D
parlagi sas	<i>Aquila heliaca</i>	8	10	A

Magyar név	Tudományos név	Állomány		Kritérium
		minimum	maximum	
jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	11	50	B
piroslábú cankó	<i>Tringa totanus</i>			D
darázsölyv	<i>Pernis apivorus</i>	40	50	B
vándorsólyom	<i>Falco peregrinus</i>	1	2	C
balkáni fakopáncs	<i>Dendrocopos syriacus</i>	30	35	C
billegetőcankó	<i>Actitis hypoleucos</i>	20	25	B
erdei pacsirta	<i>Lullula arborea</i>	51	100	A
pajzsos cankó	<i>Philomachus pugnax</i>			C
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>			D
karvaly poszáta	<i>Sylvia nisoria</i>	400	500	C
hegyi billegető	<i>Motacilla cinerea</i>	80	100	A
szirti sas	<i>Aquila chrysaetos</i>	4	5	A
nagy kócsag	<i>Egretta alba</i>			D
fekete gólya	<i>Ciconia nigra</i>	15	30	B
kígyászölyv	<i>Circaetus gallicus</i>	5	10	A
békászó sas	<i>Aquila pomarina</i>	12	14	A
örvös légykapó	<i>Ficedula albicollis</i>	800	1000	B
uráli bagoly	<i>Strix uralensis</i>	150	200	A
haris	<i>Crex crex</i>	40	200	A
kis őrgébics	<i>Lanius minor</i>	11	50	C
kék vércse	<i>Falco vespertinus</i>			D
füleskuvik	<i>Otus scops</i>	5	8	C
fehér gólya	<i>Ciconia ciconia</i>	48	50	C
fekete harkály	<i>Dryocopus martius</i>	101	250	B
hamvas küllő	<i>Picus canus</i>	150	200	B
kis légykapó	<i>Ficedula parva</i>	4	5	C
kék galamb	<i>Columba oenas</i>	500	1000	B
közép fakopáncs	<i>Dendrocopos medius</i>	400	500	A
parlagi pityer	<i>Anthus campestris</i>			D
kékes rétihéja	<i>Circus cyaneus</i>	11	50	C
parti fecske	<i>Riparia riparia</i>	300	400	C
uhu	<i>Bubo bubo</i>	10	15	A
tövisszűrő gébics	<i>Lanius collurio</i>	500	1000	B
lappantyú	<i>Caprimulgus europaeus</i>	51	100	B
kerecsen	<i>Falco cherrug</i>	1	1	D
fehérhátú fakopáncs	<i>Dendrocopos leucotos</i>	51	100	A

Megjegyzés: a Kritérium oszlopban D jelű fajok a területen előforduló jelölőfajok, de populációméretük nem éri el a jelöléshez szükséges minimális nagyságot.

3. A terv vagy beruházás

3.1. A Natura 2000 területre hatással lévő terv vagy beruházás bemutatása, céljának meghatározása, élővilágvédelmi szempontból fontos műszaki paraméterek leírása

A tervezett bánya hatásterülete a Natura 2000 terület szélét érinti, közvetlen érintettség azonban nincs. A bányát és a Natura 2000 területet egy kisebb csatorna és vasútvonal választja el egymástól.

3.2. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, az általa és csatlakozó létesítménye által igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága, kiterjedése, térképi ábrázolása.

A Natura 2000 területet a beruházás közvetlenül nem veszi igénybe, területfoglalás nincs.

3.3. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása

A kivitelezés ideje és várható időtartama:

Átmeneti hatásnak tekinthetjük a fokozott emberi jelenlétet, az intenzívebb zaj-, porterhelést, a gépjárművek megjelenését. Ebben az időszakban egyes fajok megtelepedésének esélye korlátozott.

3.4. A terv vagy beruházás megvalósításához szükséges (területfoglalással járó) létesítmények ismertetése

A Natura 2000 területet érintő külön létesítmény nem készül, területfoglalás ebben az esetben nincs.

3.5. A terv vagy beruházás teljes hatásterületén a természeti állapot jellemzése

A bánya hatásterületébe eső Natura 2000 területrészen gyepterület található, távolabb, északi irányban nemes nyár fasorokkal tarkítva. A nemes nyáron vetési varjútelep (*Corvus frugilegus*) található. A varjútelepekhez sokszor kötődnek fészket nem építő Natura 2000 jelölő ragadozómadarak is, mint pl. a kékvércse (*Falco vespertinus*), vagy az elhagyott varjútelepeken, szoliter varjúfészkekben a kerecsen (*Falco cherrug*). A felmérési időszakban egyik faj sem költött a területen.

A Natura 2000 gyepterületei, szántóterületei költőhelyet biztosítanak a hamvas rétihéjának (*Circus pygargus*), amelynek egy példányát mg figyeltünk a Natura 2000 területen. Szintén költő és táplálkozó területe a jelölő töviszúró gébicsnek (*Lanius collurio*), amely a vasúti mezsgye cserjés részein költ.

Szintén jelölő faj a tőkés réce (*Anas platyrhynchos*), amely a bányatelek és a Natura 2000 terület közötti sávban lévő kis csatorna mentén költött.

A természetvédelmi szempontból egyik legértékesebb madárfaj a szalakóta (*Coracias garrulus*), amelyet a bányatelek részét képező legeltetett gyeperület és a Natura 2000 gyepei fölött egyaránt megfigyeltünk.

A Natura 2000 gyepterületén nem zárható ki a haris (*Crex crex*) költése, ezt azonban nem tudjuk bizonyítani. Mint potenciális költőfajt azonban figyelembe kell venni.

4. A terv vagy beruházás kedvezőtlen hatásai

4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a terv vagy beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében

A bánya megnyitása nem érinti jelölő faj élőhelyét, nem fog élőhely csökkenést okozni. A közösségi terület koherenciája nem csökken. A vízterekhez kötődő fajok szempontjából újabb életterek alakulnak ki.

4.2. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló fajokra gyakorolt, várhatóan kedvezőtlen hatások leírása, bemutató térképmellékletekkel

Jelölő fajok esetében negatív hatás nem várható.

4.3. A Natura 2000 területen megtalálható, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetében várható kedvezőtlen hatások becsült mértéke.

2. táblázat: Jelölő fajokra vonatkozó hatások.

Magyar név	Tudományos név	Várható hatás mértéke
csörgő réce	<i>Anas crecca</i>	
tőkésréce	<i>Anas platyrhynchos</i>	
bőjtű réce	<i>Anas querquedula</i>	
nagy lilik	<i>Anser albifrons</i>	
nyári lúd	<i>Anser anser</i>	
vetési lúd	<i>Anser fabalis</i>	
vörös gém	<i>Ardea purpurea</i>	
barátréce	<i>Aythya ferina</i>	
kontyos réce	<i>Aythya fuligula</i>	
cigányréce	<i>Aythya nyroca</i>	
bölgébika	<i>Botaurus stellaris</i>	
kerceréce	<i>Bucephala clangula</i>	
törpegém	<i>Ixobrychus minutus</i>	
barna rétihéja	<i>Circus aeruginosus</i>	
barna kánya	<i>Milvus migrans</i>	
halászsas	<i>Pandion haliaetus</i>	
daru	<i>Grus grus</i>	
kis bukó	<i>Mergus albellus</i>	
guvat	<i>Rallus aquaticus</i>	
függőcinege	<i>Remiz pendulinus</i>	
kis vöcsök	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	
régi cankó	<i>Tringa glareola</i>	
hamvas rétihéja	<i>Circus pygargus</i>	
parlagi sas	<i>Aquila heliaca</i>	
jégmadár	<i>Alcedo atthis</i>	
piroslábú cankó	<i>Tringa totanus</i>	
darázsölyv	<i>Pernis apivorus</i>	
vándorsólyom	<i>Falco peregrinus</i>	
balkáni fakopáncs	<i>Dendrocopos syriacus</i>	
billegetőcankó	<i>Actitis hypoleucos</i>	
erdei pacsirta	<i>Lullula arborea</i>	
pajzsos cankó	<i>Philomachus pugnax</i>	
rétisas	<i>Haliaeetus albicilla</i>	
karvaly poszáta	<i>Sylvia nisoria</i>	
hegyi billegető	<i>Motacilla cinerea</i>	
szirti sas	<i>Aquila chrysaetos</i>	
nagy kócsag	<i>Egretta alba</i>	
fekete gólya	<i>Ciconia nigra</i>	
kígyászölyv	<i>Circaetus gallicus</i>	
békászó sas	<i>Aquila pomarina</i>	
örvös légykapó	<i>Ficedula albicollis</i>	
uráli bagoly	<i>Strix uralensis</i>	
haris	<i>Crex crex</i>	
kis őrgébics	<i>Lanius minor</i>	
kék vércse	<i>Falco vespertinus</i>	
füleskuvik	<i>Otus scops</i>	
fehér gólya	<i>Ciconia ciconia</i>	
fekete harkály	<i>Dryocopus martius</i>	
hamvas küllő	<i>Picus canus</i>	
kis légykapó	<i>Ficedula parva</i>	
kék galamb	<i>Columba oenas</i>	
közép fakopáncs	<i>Dendrocopos medius</i>	
parlagi pityer	<i>Anthus campestris</i>	
kékes rétihéja	<i>Circus cyaneus</i>	

Magyar név	Tudományos név	Várható hatás mértéke
parti fecske	<i>Riparia riparia</i>	
uhu	<i>Bubo bubo</i>	
tövisszúró gébics	<i>Lanius collurio</i>	
lappantyú	<i>Caprimulgus europaeus</i>	
kerecsen	<i>Falco cherrug</i>	
fehérhátú fakopáncs	<i>Dendrocopos leucotos</i>	

Jelmagyarázat:

	Negatív hatás nem várható
	Átmeneti negatív hatás, időszakos zavarás, kis mértékű, a populáció egészét nem érintő negatív hatás várható
	Tartós negatív hatás várható
	Megszüntető, jelentős mértékű negatív hatás várható

5. Alternatív megoldások

Alternatív megoldást nem vizsgáltunk.

6. A megvalósítás indokai

6.1. A terv vagy beruházás megvalósítása szükségszerűségének ismertetése

A bánya nyitása feltehetően összefüggésben áll az épülő M30 autópályával. A bánya magánberuházás, társadalmi szükségességét nem lehet elemezni.

6.2. A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá (a kívánt rész megjelölendő)

- társadalmi vagy gazdasági természetű kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet)
- emberi egészség vagy élet védelme
- a közbiztonság fenntartása, megőrzése vagy helyreállítása
- a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése
- a fenti kategóriákba nem sorolható, egyéb kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt veszélyeztet)
- Egyik kategóriába sem sorolható beruházás

7. A kedvezőtlen hatások mérséklése

Speciális intézkedések

- Nem szükségesek.

Általános intézkedések:

- Natura 2000 területen depóniákat, munkagépek elhelyezését, anyagnyerő helyeket létesíteni nem lehet.
- szállítási, anyagmozgatási útvonalak csak a meglévő mezőgazdasági utakon, vagy a vasúti pályán történhet.

8. Kiegyenlítő intézkedésekre vonatkozó javaslatok

Kiegyenlítő intézkedésekre nincs szükség.

9. Összegzés

A tervezett bánya hatásterületébe esik a HUBN10007, A Zempléni-hegység a Szerencsi-dombsággal és a Hernád-völgygel különleges madárvédelmi terület, ezért szükségessé teszi a Natura 2000-es jelölő fajokat érő hatások előzetes bemutatását az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Kormányrendelet 10.§ (1) bekezdésében előírt és a 266/2008. (XI.6.) Kormányrendelettel módosított hatásbecslési dokumentáció alapján.

A jelölő fajokra elvégzett hatásbecslés a következő eredményeket adta:

A jelölő fajok esetében negatív hatás nem várható, terület igénybevétele nem történik.

10. Adat- és információforrások

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelete az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.
- 13/2001. (V. 9.) KöM rendelete a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről. – Magyar Közlöny 2001/53: 3446-3484.
- 100/2012. (IX. 28.) VM rendelete a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet és a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet módosításáról - Magyar Közlöny 2012/128: 20903
- 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről – Magyar Közlöny 2010/072: 14708
- Assessment of Plans and Projects Significantly Affecting Natura 2000 Sites, methodological Guidance on the provisions of Article 6(3) and 6(4) of the 'Habitats' Directive 92/43/EEC, DG Environment, EC, 2002.
- <http://natura2000.eea.europa.eu>
- TIR Közönségszolgálati modul, <http://geo.kvvm.hu/tir/>